

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Evropeae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Anglia

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1671

Cap. IV. Mariæ succedit Elizabeth, eius in fidem Catholicam odij prima indicia. Fraudulentia quorundam in ea fouenda. Eius ad Regnum dotes. In Ministrorum delectu sagacitas.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10773

Maria succedit Elizabeth, eius in fidem Catholicam odij prima indicia. Fraudulentia quorundam in ea fouenda. Eius ad Regnum dotes. In Ministrorum delectu sagacitas.

CAPVT IV.

AN NV M agebat Elizabetha quintum supra vigesimum, cum in eius caput, mala utriusque aui, Angliæ cecidit diadema. Lutheranæ esset matris Boleniæ exemplo, an Caluino imbuta ut postmodum paruit; vel potius, quod eius etiam regnantis scriptores aliqui tradidere, nullius apud se, ac Deum religionis, & fidei; apud homines vero illius quam maior dictaret utilitas; nihil ad me, viderint alij. Sub Eduardo quidem Zuinglij assecla, palam Zuingliana; sub Maria Catholica, & ipsa tam graphicè in Catholicam transformata, ut ex omologesim, diuina mysteria, conciones, templa frequentaret, nihilque illi deesset, nisi quod maximè videri Mariæ oculis satagebat, quam sui capitis custodem norat, & arbitram. Sed enim catè intelligens profuturum quandoque rebus suis, si ab eo quod animo gerebat sciretur id longè dissidere quod simulabat exterius; prodebat se Protestantium non paucis, nec triuialis in publicum factionis & auctoritatis, quorum item consilio post Mariæ mortem, necessitate fingendi absoluta, illam tamen sibi tam vilem larvam non statim remouit.

Quare obscuro cuidam, & penali Carleileni Episcopo Oglethorpio, inaugurandam se Regum more, & oleo subiecit; qui hanc illi seu vendidit seu præstitit operam, exinde mansit reliquis inuisus, & execrabilis, qui dignitate, scientia, & Apostolici animi robore, longè illo maiores, eam illi negarant, Yorkensis primus, deinde alij, fueratque iis negandi causa, quod manifesta illi Protestantis occultæ nota excidisset, sacris enim præsens, vetuerat augustissimam hostiam, & Christi calicem de more attolli, ut adorarentur à populo. Post hæc solenni periurio magnum illud iurauit, sanctissimumque iusiurandum quo Anglorum Reges initiabantur, propugnaturam se Religionem Catholicam; sua Ecclesiæ, & clero iura, libertatem, immunitates seruaturam, quæ ab Eduardo Rege sanctissimo concessa, eò usque successores eius confirmarant. Promissionis huius sic ab ea iuratæ, cuiusque munitæ chirographo, quasi sequestrum volens

Deum, illam altari imposuit; illo nempe suorum simplici, & casto secura, politicorum suorum effato; licere Regibus honesta velibus metiri. Nam illas Catholici Ritualis ceremonias veteres, quàm viles haberet significavit illico post, cum in veli secreto regali cultu processura in publicum ornaretur; honorarias suas, nictu & sarcasmo verans accedere propius, ni vellēt olei quo vincta fuerat graueolentia infici. Sedebat hoc anno 1558 Pontifex Paulus I V. apud quem Mariæ legatum agebat Catholicus nobilis. Hunc iussit Elizabeth adire Pontificem, nuntiare de regno Angliæ ab se Dei gratia inito, petere vt sibi communi omnium assensu, & gaudio iam inauguratæ, bene tansitque precaretur. Cæterum pro certo sua sanctitas haberet, religionis causa, nihil cuiquam aut damni aut molestiæ creandum. Fuit hic eius coactæ, ac necessariæ fabulæ quo Catholicam luserat postremus actus.

Hic mihi obiter notare liceat, quod facit magnoperè ad fidelitatem mysteriarcharum qui tunc solo Scripturæ contextu simplici, volebant religionem fulciri suam. Hi vbi Mariam viderunt throno Angliæ positam, Ecclesiæ caput ex coronæ suæ direptum titulis, legitimi possessoris Ro. Pontificis thiaræ reddere, seque pleno Senatu & luce Parlamenti Catholicam dicere, iis repente correpti furiis quas Religionis honestant mendacio, in factiosorum dispergi circulos; reclamare in scholis; templorum suggestus tumultu implere, vociferantes nefas esse, feminam imperare; id verò diuinis vetari Legibus, nec posse in rebus alicuius momenti, maiori se homini scilicet dominari. Ad hoc pluebant iis ex cerebro scripturæ loca hibernis niuibus densiora, natia, ingenua, sois medio clariora, desinchant in vota, & adprecationes gratulatorias Iehu cuiquam si Iezabelem Angliæ de fenestris, præcipitaret canibus lacerandam, & throno eius succederet.

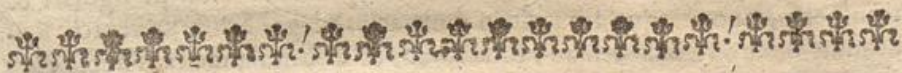
Fraudem præterea commenti, rebellis Prophetiæ, puellam cauo abdideret extra portam Alderghet, parietibus fictis ita clauso, vt vnus videretur saxea molis, & solidæ murus, inde occultis meatibus & indeprehensibilibus reddebat puella dissimulato vocis sono quæcumque à Drako acciperet, machinæ illius artificis vel auctore, diras videlicet Londino & regno minas, & terrores si Mariam Papistam throno non pellerent. Concurrere itaque turmatim populus, ad monstrosi pauorem oraculi, silentique interdum Elizabethæ Croste (puella nomen erat) obloqui, fremere, iurare articulatas edi ex aëre voces; Angeli prorsus hæc esse monita, fortassis Angliæ tutelaris; manifesti rem esse miraculi, & diuinæ edictum euidentis voluntatis, quam saxa ipsa, & lapides clamarent; mixti vulgo fallaciæ consilij exaggerare vulgi dicta, studia ventilare, in rebellionem, & perniciem Mariæ omnia tendere, credulo populo, eoque Londinensi gloriosum putante dignari se Deum prodigiosa allocutione, & ministerio exequendi quod factum volebat. Inter hæc feruente catastasi fabulæ accursit Magistratus, explorat, inuestigat, murum pertundi iubet qui moles solida putabatur, & ecce apparet saxi clausa infelix puella, fraudemque cum eius

Architectis,

Architectis, mirius quam esset commerita luit. Hæretici factum pro infauito magis, quam pro scelerato doluerunt, fructumque sceleratarum concionum, & scriptorum parricidalium, in quibus liber de obedientia editus, Reges impios, disertè docebat occidendos, inter quos Mariam accensebat, diuina simul & humana lege, velut tyrannicum, & crudele monstrum, iam morte damnatum, quod Guillelmo cuidam Tomasio ita persuasit, vt fieret iuratorum caput, ad eam aut ferro aut veneno tollendam. Eiusdem argumenti fuit elucubratio Coodmani, Vvitigami, Gilbei, & aliorum complurium, qui de sacra Scripturæ luxatis sententiis sacrilegas concinnauere descriptiones, Deique ipsius vocibus incantare indoctos conati sunt ad excutiendum feminæ imperium velut nefarium.

At enim iidem, Mariæ mortuæ, Elizabethæ rerum potientis duplici gaudio ebrij, pulpita scandere, diuinas paginas coram populo versare, sexcentis inde locis Elizabethæ regnum stabilire, & obliui quæ ante pro Dei oraculis aduersus Mariam declamarant, & detonuerant, prænuntiatum cœlo Elizabethæ regnum, paratum, adumbratum, expressum, & vsque à primo Ecclesiæ sæculo promissum, Testamenti noui ac veteris, assertionibus innumeris, & figuris deprædicare, describere, ac ipso prope notare nomine, tanquam Angliæ seruatricis. Idem quinque ab annis delirauerat cum Symmists suis, Londini ad crucem S. Pauli Nicolaus Ridleyus ciuitatis eius Episcopus in gratiam Ioannæ Greiæ regnum inuadentis. Sic sapientissimi Sycophantæ, verbo Dei sancto pro rota vtuntur figulari & transuerso, quocumque libuerit in contrarias plagas feruntur vento. Redeamus nunc ad Elizabetham, simulando, & dissimulando tam doctè diuque exercitam Mariam præsertim superstiti, vt in eam breui euaserit versandi orbis artificem & magistram, quam per quadraginta quatuor annos egit. Iis illam natura & vsus instruxerant dotibus quæ ornant maximè feminam Principem, velocitate ingenij, sed pari iudicij pondere; cogitationibus vastis, sed non immodicis; prudenti delectu graduum ad optatos fines, vtinam semper bonos. Humanitate qua caperet, sibi que addiceret quos vellet; sed ita solerti vt nisi à quibus plurimum luberet ipsa caperetur. Accedebat formosa in ore maiestas, & imperio digna, multarum notitia linguarum, & literaturæ, non vltra quam principem deceat cultioris. Famæ verò quo nullum validius Principum frænum est, tam acutus, & exquisitus sensus, nihil vt eius curæ studeret attentius. Hinc iis quæcumque susceperet vultum induebat ancipitem duplicique intuitu spectabilem; hinc boni publici honesto; priuato hinc virili, sed vni sibi, & paucis consiliariis perspecto. Ministrorum item propria commoda, suis ita rationibus illigabat, vt edictionum eius tametsi grauium odiosam famam, vel minùs grauaturè susciperent, vel iniectam æquius perferrent; sed erit deinceps cum istiusmodi consiliorum inuoluta oportebit à nobis euolui. Quanquam est omninò difficile, in sublimi locatos, omnium oculos latere, seque tam abstrusè intra se abdere, vt factis velut exploratoribus interior animus non prodatur. Esse se reipsa quod credi

tantum satagebat Elizabetha minimè persuasit, fallereturque obductam speciem natiua indoles, ut dubia etiam perplexis in rebus, & ambiguis responsa, qualia in usu Tyberio fuere, à quo nihil prodibat tam expeditum, & liquidum cuius non lateret aliqua subdola interpretatio, quæ fidem fallentis liberaret. Denique (nec enim lineamenta omnia eius mentis hic duco, sed ea solum ex quibus agnoscat quoribus in theatrum huius Historiæ venerit) in Ministrorum delectu mirè sagax non eligebat nisi penitus intròspectos, & qui mentis eius, & consiliorum arcanos fines ipsa quoque tacente diuinarent, ut posset, si quando res poscerent, actis frui apud se, iisque gaudere; actorem improbare, velut maculati lineas prætergressum tales nacta armabat omni potestate quæ morum quidem auctoritati attollendæ, sed suis maximè utilitatibus augendis conducere; haud tamen unquam aded absoluta, ut inducerent animum non posse illam ipsorum præsentia, ministerio, & opera carere. Multò minus ut sibi vel metuendi euaderent, vel patienter tolerandi. Demas tamen hinc licet comitem Robertum Dudleyum à quo tantumnum illaqueata est, amore primùm (inquit eius Historicus) quem natale utriusque sydus copulabat; suis deinde quas scire ab ea didicerat, apteque admoventibus, ut nec illa quantumvis maximè cuperet nimium illud quod is supra modum in regno poterat valeret rescindere, neque is illam ab eo auertere quò ante omnia anhelabat, ut sola regnaret.

Consultatio Elizabethæ de exterminanda extra Angliam religione Catholica. Pars negans. Quid hominis esset Guilelmus Cecilus, eius in oppositum rationes, & secundum eas decretum, & executio.

C A P V T V.

RIMA hæc post regnum occupatum Elizabetham coquebat cura, extirpatio Catholici nominis ex tota Angliā; hanc illa cum paucis quibus intimè fidebat contulit, ut statueret, num manus operi esset illic admouenda; an lentè in commodos differri articulos deberet, ne periculosè rei tantæ moles præcipitaretur. Sectas quidem, ut post videbimus, errorum omnium, & pestes in regno alebat, etiam apertè inuicem pugnantes, inimicas, factiosas prouocationibus, minis, tumultibus scindentes in opposita studia populum; impunè attamen, licenter, ac pro libidine; nullam earum exilio, nedum ferro, & macello damnauit. Religionem Catholicam, ferro, & igni aggressa est, expulit,